



ЗАЯ-ВАНЬДИ

(Хальмг туудже)

Нэге эмген өвгөн хойор 12-та көвютә бадже. Тэре көвюн эке—эцгәсн сурна; мандже болнав гидже. Эке—эцгень зоб өксән уга.

— Көкшрән бидн йахуудн—гина.

Дакад сурна—дакад өкеш. Горводокчиднь көвюн сурхошь: «Шуд йовдже банав гина».

Тигад йовад бәхләннь экнь келнә: «Ня ода йовдгә. Зу гидег газорто Зонкавин шира бадим гидже өкөкдөдек. Тэндэ очи шира дэр гарма сургууле суричь!»

Эцгень Зая гидег нэртә баджи, көвюнь—Ваньди. Эцгень такчик банә. Тигад көвун гарад йовад 20 джилдән сургууле венә. Ардонь эке—эцге хойорнь өлөхө—ундасху, тюрю—зюдо, нюцегн-нәмнион бадже. Тюрджи бәхлә нэгнчи кюн гар сугадже зюсэм өмог эсе өкче. Ваньди сургухлән суркчкад тангачин ахдо ирад сурна: «Хама бәххәнә тиме-тима эмген өвгөн хойор гэд?» Омнәснь газринь заджи өкцхәнә. Тигад Ваньди эке-эцгдән ирнә. Тэдәннь таньхош «Төлгәган угахе биләв.» гиджи сурна. Усу халулна. «Төлгәдм усу кәджи өктен», гиджи сурна. Эмген кәд өмнә. Далдан мэнгитә бадже. «Чи Ваньди болузачкәна көвюн ииме мэнгитә билә!»

«Э, би Ваньдив гина.» Эмгн-өвгн хойор маш өмнәр байорлна. Көвюн ике эрдмет сургуульта, амтенде тусан кюргагәд, дәм болад банә.

Тигджи бәтл тэре газрин лама таалу болна.

«Ода Ваньдигарь лама кәхим!», гиджанә. Ваньдиде ирад медюлна.

«Би лама больджи чадн уга!»

«Йамр учрар?»

Нама 20 джилдән сургууле кәхлә ардом эке-эцге хайором өлсәд-ундасад, зовад—элад йовхла нэгнчи кюн тэдэндэ зюсөм гүер окчи уга—минән ном тадондо хальдхон уга!» Тигад ламин шира дэре гархош. Хавьргин орондо амтен кундеежи банә: «Ваньди эрва орондан лама большуга, эке-эцгинь тюрю цактонь эсе халацхәсн дэрәсе—бидн очо аби ирий!»

Тигад хавьргин орна амтен хөрм барад ирдже сурна Ваньдиге.

Тэднә зобте бактад Ваньди очи лама болдже. Тигад тэре орон номонсн номдонь джөлрад хулхәхууд ламок урад, тэре орна амтиге 10 хар нюләсе залюлад, 10 цаган буйндо орулна ламонь.

Ламин экень көвюган сургуульдо гарад йовхла сән йөрәл тавад: «Зу гидик газорто, Зонкавин шира дэр, гарма ламин сургууле сур», гиджси кәлсн дэрәсе: тэре экень зу гидек газорто бигинь очо лама болдже төрна. Эцгень көвюган сургуульдо гарад йовхла ду эсе гарсон дэрәсе—дорко орна газорто төрад зөвлонг эдәльдже. Тигад лама эцгән бийини махмудто төрүлад, эке—эцге хойрагинь Тэнгрин Орондо авад гарчи. Эцгень эцге Зая—Ваньди гидек бурхн больдже.